

עין משפט
נר מצוה

ל:

רן

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

רשי

מסורת הש"ס

זאלין ומהאי ירושלמי איכא למפשט נמי היכא דהוה אפסכא להיתרחא
אבל נראה לי שאין הדיון כן ויחזקנו בפי' תמרה דמילתא (ב"ב)
ובירושלמי נמי איבעיא להו באלו שירודים לים כדי לגייל להם סכא ככלל
יורדי הים או לא ולא אפשיטא ולחומרא: מדלא קפני מעבלי שער.

ההולכים מעכו ליפו דהלין יושבי יבשה
יניהו אלא ממי שדרכן לפרש ומאן דמתני
אסיפא מתני הכי "הנודר מיושבי יבשה
אסור ביורדי הים ולא באלו ההולכים מעכו
ליפו בלבד אלא אפילו במי שדרכן לפרש
הואיל וסופו ליבשה סליק: מתני' ה"ג הנודר
מרואי החמה אסור אף בסומין שלא
נתכוון זה אלא למי שהחמה רואה אותו;
גמ' מ"ט מדלא קאמר מן הרואין לאפוקי
דגים ועוברים: מתני' ה"ד הנודר משחורי
הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות ומותר
בנשים ובקטנים שאין נקראין שחורי הראש
אלא אנשים: גמ' מ"ט מדלא קאמר
מבעלי שער: ומותר בנשים ובקטנים שאין
נקראין שחורי הראש אלא אנשים: מ"ט
אנשים וזמני דמיכסו רישיהו וזמני דמגלו
רישיהו אבל נשים לעולם מיכסו וקטנים
לעולם מיגלו: מתני' ה"ה הנודר מן היולדים
מותר בנולדים מן הנולדים אסור מן
היולדים ר' מאיר מתיר אף ביולדים והכ"א
הלא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד:
גמ' לר' מאיר ולא מיבעיא נולדים אלא
ממאן אסור חסורי מחסרא והכי קתני
הנודר מן היולדים מותר בנולדים מן הנולדים
אסור ביולדים ר' מאיר אומר אף הנודר מן
הנולדים מותר ביולדים כי היכי דנודר מן
היולדים מותר בנולדים אמר ליה רב פפא
לאביי למימרא הנולדים דמתילין משמע
אלא מעתה ישני בנדך הנולדים לך בארין
מצרים ה"ג (א) דאיתילין הוא ואלא מאי
דיילידו משמע אלא מעתה דכתיב הנהגה בן
נולד לבית דוד אישיהו שמו הכי נמי דהוה
והא עדיין מנשה לא בא אלא משמע הכי
ומשמע הכי י' ויבנדרים הלך אחר לשון בני
אדם: והכ"א לא נתכוון זה אלא במי שדרכו
להוולד: לאפוקי מאי לאפוקי ר' גימ' ועופות:
מתני'

ההולכים מעכו ליפו. אסור בנדר: אלא אפי' ממי שדרכן לפרש.
אסור הואיל וסופן לעלות ליבשה הוה בכלל יושבי היבשה: מתני'
אסור אף בסומין. ללא נתכוין זה אלא במי שדרכו וזמני דמגלו
נב' מדלא קאמר מן הרואין. דלילו אמר הכי היה מותר בסומין
ומדאמר מרואי חמה משמע ממי
שחמה וזמני דמגלו עליו לאפוקי דגים
שנים ועוברים שמתני אמן שאין חמה
רואה אותן שמוט בן: מתני'
הנודר משחורי הראש אסור בקרחים
ועבלי שיבות. דשחורי הראש משמע
שנודר מאותן שהיו שחורי הראש:
ומותר בנשים. מפרש בנמרא:
גמ' מ"ט עטמא. אסור בקרחים:
מדלא קאמר מעבלי שער. דלילו
אמר מעבלי שער היה מותר בקרחין:
וימני מיכסו רישיהו וזמני דמגלו.
והוה שחורי ראש: אכל נשים לעולם
מיכסו. שאינם שחורי הראש ועטופות
כל שעה בלבוש: וקטנים לעולם
מיגלו רישיהו. כלומר אינו כי נדר
אדעתא דגדולים נדר והכי כיון דלאו
גדולים יניהו ולא נגיוי מנהג גדולים
לכי לימניהו בכלל נולדים ומותר
בהן: מתני' הנודר מן היולדים.
משמע שכל נזיר לעולם כמה
דכתיב היולדים נמדבר (יהושע ה):
מותר בנולדים. דכיון דהעמידם
להוולד: והכמים אומרים. אסור
בשניהן דלא נתכוין זה אלא מכל מי
שדרכו להוולד. תמניס דסיפא היינו
ת"ק: גמ' לרבי מאיר. דמתיר אף
בילדים: ולא מיבעיא בנולדים.
נמי דמתיר: אלא ממאן אסור.
כלומר א"כ ממה נדך: חסורי
מחסרא והכי קתני מן הנולדים
אסור ביולדים. דכיון שדרכו בנותן
שעמידם להוולד ל"ש שאסור לעולם
באותן שדרכו נולדו רבי מאיר אומר
אף הנודר מן הנולדים (א) וכו' כי
הכי וכו': והא עדיין. אפי' מנשה
זקינו של אישיהו לא נזל לעולם:
ובנדרים הלך אחר לשון בני אדם.
דדרכן של בני אדם לקרות נולדן
לאותן שעדיין לא נולדו ואם נדר
מן הנולדן אסור בהן: והכ"א לא
נתכוון זה וכו'. דכיון שדרכו ויכל
בילודין אסור: לאפוקי עופות ודגים.
מתני'

הנהרות הב"ה

(ב) נמי ה"ג דמתילין
הוא: (ב) ה"ג דמי
הנולדים מותר
בילודים כי היכי:

פרוש הרא"ש

שלא נתכוון זה אלא
במי שהחמה רואה אותו.
בנמרא מפרש: ש"א
קאמר מן הרואין ופ"י
אמר מן הרואין תמניסו
לא ימניסו ליה דלא נדר
ליבשה אדעתא דנפשיה
היכא דליבשה שמיא דלמחר
לעיל דהוה נדר (כה) נמי
אפוקי: אסור בקרחין
ב' נמי מפרש עטמא:
מותר בנידרים לאתם
שנולדו אחר נדרו וילדים
משמע שכל נולדו: ר"ב
תירי אף ב"ה"ה נמרא
מפרש: אסור ב"ה"ה השום.
משמרה תקיף שתקן עורא
שיי אכלים שום נדר
שנת שהוה מרבה את
הרוב ועלל שנת זמן שנת
ת"ח: מותר בביתים
שתיקן עולם לרוב אפי' הם
שנמרו ויבשה הוא שם
שנאסר את ירושלים והר
גירוס כדור לם בתקום
ירושלים: מותר ב"ה"ה
שנקראים וזע אברהם
וילדו מכלל בני נח: ואסור
בעובדי כוכבים: אפי'
אותם שם מותר אברהם:
אסור ב"ה"ה. וגימ' נמי
כלל זרע אברהם ניסו
דכתיב שומרי המורה ככל
זרעו הם כי הוא היה
תחילה לגרים ומתי כי אב
המתן גרים נתקן תחלה
אב לאדם ועתה אב לכל
הגרים (וכדכתיב דף י"ג):
וביתם הם מותר אברהם
ואפילו הם מותר אברהם
ק' מפרש נמרא: שאני
גימ' ב"ה"ה. ויבשה לאו
דוקא דה"ל הנידר הנאה
מחייבו דוקא ממנו כפחות
כי' אלא מדנקט נרשא
לרע אברהם נקט נמי לרע
ישראל: אין שובעין י"ג.
כדי נקטיה ואת דרשוי
בגן ערבי מהיל או:

שאינו נולדים להוולד ועלולים נמי
דמתויהו מדוד דמותר בנותן שעמידין להוולד טעמיהו
לשון בני אדם דלילו בלשון מורה כי היכי דמשתע נולדים ככר
עמידים להוולד דכתיב (שמות א) כל הבן היולד: לאפוקי דגים ועופות.
שהם מטילין ביצים ולא מתלדו ממעי אמן:
אפי'

אם שמתין לו: (א) מותר בעי' ישראל. שמתו אחי תמנה מילה: מותר בבול' יוקב' כוכבים. בגן ערבי מהיל או:
נענוי מהיל: י"ג ביריות נבריתו קליה. כפרת מילה שנמחר לאברהם אפי' ע"ה חסדי י"ג עפמיס ביות: שריא וזוח
את השבת. כדדרשין פסק ר"ה דמילה (שנת קלא): וזינס ואפילו בשנת: שריא רוחא את הנענע. דדרשין ויול
ואפילו בתקום נהרת ואין כלן משום קולן כהנתו שהוא כולו דמתיי השמר בנגע הרע: (א) תא בירודי הים אסור ולא
בא"י ההולכים מעכו א"י. דמשום דרך מועט לא מקרו יורדי הים שירודי הים (א) ואלו ככלל יושבי יבשה: א"א בא"י
ההולכים מעכו א"י ב"ב. דככלל יורדי הים הם ליאמר וגם יושבי יבשה מקרו: אלא אף במי שירודי הים. לפי
דוקא דה"ל הנידר הנאה
מחייבו דוקא ממנו כפחות
כי' אלא מדנקט נרשא
לרע אברהם נקט נמי לרע
ישראל: אין שובעין י"ג.
כדי נקטיה ואת דרשוי
בגן ערבי מהיל או:

הנולדים אסור אף בסומין שלא
נתכוון זה אלא למי שהחמה רואה אותו;
גמ' מ"ט מדלא קאמר מן הרואין לאפוקי
דגים ועוברים: מתני' ה"ד הנודר משחורי
הראש אסור בקרחין ובעלי שיבות ומותר
בנשים ובקטנים שאין נקראין שחורי הראש
אלא אנשים: גמ' מ"ט מדלא קאמר
מבעלי שער: ומותר בנשים ובקטנים שאין
נקראין שחורי הראש אלא אנשים: מ"ט
אנשים וזמני דמיכסו רישיהו וזמני דמגלו
רישיהו אבל נשים לעולם מיכסו וקטנים
לעולם מיגלו: מתני' ה"ה הנודר מן היולדים
מותר בנולדים מן הנולדים אסור מן
היולדים ר' מאיר מתיר אף ביולדים והכ"א
הלא נתכוון זה אלא במי שדרכו להוולד:
גמ' לר' מאיר ולא מיבעיא נולדים אלא
ממאן אסור חסורי מחסרא והכי קתני
הנודר מן היולדים מותר בנולדים מן הנולדים
אסור ביולדים ר' מאיר אומר אף הנודר מן
הנולדים מותר ביולדים כי היכי דנודר מן
היולדים מותר בנולדים אמר ליה רב פפא
לאביי למימרא הנולדים דמתילין משמע
אלא מעתה ישני בנדך הנולדים לך בארין
מצרים ה"ג (א) דאיתילין הוא ואלא מאי
דיילידו משמע אלא מעתה דכתיב הנהגה בן
נולד לבית דוד אישיהו שמו הכי נמי דהוה
והא עדיין מנשה לא בא אלא משמע הכי
ומשמע הכי י' ויבנדרים הלך אחר לשון בני
אדם: והכ"א לא נתכוון זה אלא במי שדרכו
להוולד: לאפוקי מאי לאפוקי ר' גימ' ועופות:
מתני'

שאינו נולדים להוולד ועלולים נמי
דמתויהו מדוד דמותר בנותן שעמידין להוולד טעמיהו
לשון בני אדם דלילו בלשון מורה כי היכי דמשתע נולדים ככר
עמידים להוולד דכתיב (שמות א) כל הבן היולד: לאפוקי דגים ועופות.
שהם מטילין ביצים ולא מתלדו ממעי אמן:
אפי'

אם שמתין לו: (א) מותר בעי' ישראל. שמתו אחי תמנה מילה: מותר בבול' יוקב' כוכבים. בגן ערבי מהיל או:
נענוי מהיל: י"ג ביריות נבריתו קליה. כפרת מילה שנמחר לאברהם אפי' ע"ה חסדי י"ג עפמיס ביות: שריא וזוח
את השבת. כדדרשין פסק ר"ה דמילה (שנת קלא): וזינס ואפילו בשנת: שריא רוחא את הנענע. דדרשין ויול
ואפילו בתקום נהרת ואין כלן משום קולן כהנתו שהוא כולו דמתיי השמר בנגע הרע: (א) תא בירודי הים אסור ולא
בא"י ההולכים מעכו א"י. דמשום דרך מועט לא מקרו יורדי הים שירודי הים (א) ואלו ככלל יושבי יבשה: א"א בא"י
ההולכים מעכו א"י ב"ב. דככלל יורדי הים הם ליאמר וגם יושבי יבשה מקרו: אלא אף במי שירודי הים. לפי
דוקא דה"ל הנידר הנאה
מחייבו דוקא ממנו כפחות
כי' אלא מדנקט נרשא
לרע אברהם נקט נמי לרע
ישראל: אין שובעין י"ג.
כדי נקטיה ואת דרשוי
בגן ערבי מהיל או: